

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Status matrimonij sanctus est potestque matrimonio iunctus sanctus euadere: vt Enoch, Noë Abraham, Moyses &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

VIII. Quid sit calceamenta deponere. Exod. 3. 5.

conjugale seposuit, ut deinceps, eam nunquam tanquam vxorem agnoverit. Intellexit autem Moyses (ex D. Hieroni sententia) hoc ita à Domino decretum dum propius visionem contemplanti, ait: *Solue calceamenta de pedibus tuis, eo namque tempore, calceamenta deponere, significabat mulieri dare libelli in repudiij: ita quoque ipsi Deus postmodum in lege explicitè disposuit cernimisque in historia Ruth ad amissum esse completum. Hoc dato, dum Deus Moysi mandat, soluat de pedibus calceamentum, idem est, ac si dicat, renuntia vxori, non ex integro: quia non perfecte poterat remittere coniugem, cum qua matrimonium contraxerat ratum & consummatum, atque ex qua susceperat liberos sed quantum ad vsum matrimonij, crenim quisquis à Deo seligitur in Sacerdotem, & familiarum cum eo conversationem, suadet equitas, ut cum vxore eam non habeat, sed in toto & ex toto se Deo purum, castumque conseruet: Moyses (audi D. Hier.) cum vidisset visionem magnam & Angelum, siue Dominum loquentem in rubo, nequaquam valuit ad eam accedere, nisi soluisset corrigiam calceamenti sui, & abiecit vincula nuptiarum.*

D. Hier.

IX. Populus ad montem accedens ab vxoribus abstinet.

Nec hoc tanti, (idem iterum) istud à Domino Moysi fuisse decretum quem amicum assumpsit & legislatorem, cum quo in cacumine montis, & tabernaculo seceratus erat acturus, ut amicus cum amico quandoquidem, dum populo praescripsit ad radicem montis accederet, & ad eum declinam resideret, in cuius vertice cum Moyses familiariter loquebatur: mandauerit, ut se ad accessum illum omnes praepararent, quibus iam se actibus sanctificantes praesertim autem: *Ne appropinquarent vxoribus suis: Nec mihi hoc de amico, & propheta, & legifero Dei, cum omnis populus accessurus ad montem Sinai, & Dei auditurus eloquium, sanctificari iussus sit, & se ab vxoribus abstinere.* Pro conelusione nota, quam sint quae diximus rationi consona, refert enim praesatus Doctar, etiam apud Aegyptios, qui Sacerdotum dignitatem ambiebant Deorumque suorum sacra contingebant, nec non familiariter cum illis agebant: daemones licet fuerint, quam primum tamen huic sese muneri accingebant, calceamenta deponebant, vxores manu mittebant, filios, delicias, negotia, contractus, & quidquid illis poterat esse diuerticulo: *Numquam se mulieribus misuerunt, nunquam cognatos, & propinquos, nec liberos quidem viderunt eodem tempore, quo crepissimè diuino aliquid deservire.* Hinc collige. Quid Evangelicè debeant facendum Sa-

Exod. e. 19

D. Hier.

X. Aegypti Sacerdotes vxores ablegabant.

cerdoti proinde non est quod proinde huic doctrina diutius immoremur, licet non fuit incongruum, ipsos admonere Sacerdotes, grauemque illis obligationem ex eo probare, quod ad tantam euecti sint dignitatem, tam sublimibus consecrari mysterijs tamque vicino & familiari cum Deo colloquio destinati.

S. 7. Status Matrimonij sanctus est: potestque matrimonio iunctus sanctus euadere, ut Enoch, Noe, Abraham, Moyses, &c.

Vxorem habebat D. Petrus, & socrum, imo filiam nomine Petronillam ex aliquorum opinione, ut refert D. Aug. & nec ipse refellit eratque sanctus. Hic velim aduertias, ex Chrystost. b. destructas, & repulsas multorum elerationes: qui sibi persuadent, se perfectos esse non posse, si duxerint vxorem, liberosque procreent, quod nec puillo tempore vacare valent orationi, solitudini, nec vel vnam capere disciplinam, nec vnam largiri pauperibus elemosynam: haecque est quotidiana & obuia excusatio, quam obijciunt, qua praetendunt se solutos esse omnibus pietatis officijs, cum talique virtutum operibus. Quam primùm (inquit D. Chrystost.) vos ad haec exhortamur, in faciem nobis obijctis. Demine, vxorem duxi, vel viro nupsi. Ut quid vel patumper non secedis solitarius, ut tuum D. Virgini euoluas rosarium, eiusque mysteria contempleris? Vxorem duxi, non sum ab vxore, non sum à liberis liber, agant ista religiosi. Cur ò Domina, non tuam mortificas carnem, duroque te flagro calligas? Nupsi viro: non meus permittit status: haec spectant moniales. Ut quid tu Cræse diues pauperi negas elemosinam? Familia est mihi multa nimis, nec ei alenda sufficunt quamuis maguae facultates, hoc munus Episcopis inuambit & dignitate primarijs. Quis igitur (querit D. Chrystost.) hunc institit statum, eone instituit animo, ut qui illum susceperet, sanctus non esset, sed quibuscumque pietatis liber exercitijs? Num forte matrimonium opponitur sanctitati? Ut autem te hoc errore liberet (inquit) proponit tibi ob oculis multos Spiritus S. vxoratos, qui non tali quali, sed praecellenti fuerunt probi sanctitate, ut etiam caput attollant inter eos, qui sanctitate praefuissent. Sanctum contemplare Enoch iam ab ipsius mundi primordijs, notefque velim, quale de ipso Spiritus ueritatis scribat testimonium:

M. Hieron. in libro de vita contemplatiua. c. 1. p. 11. dicitur. S. 7. Status Matrimonij sanctus est: potestque matrimonio iunctus sanctus euadere, ut Enoch, Noe, Abraham, Moyses, &c. S. 7. Status Matrimonij sanctus est: potestque matrimonio iunctus sanctus euadere, ut Enoch, Noe, Abraham, Moyses, &c. S. 7. Status Matrimonij sanctus est: potestque matrimonio iunctus sanctus euadere, ut Enoch, Noe, Abraham, Moyses, &c.

III. *Vixit Enoch sexaginta quinque annis, & genuit Mathusalam. Et ambulavit Enoch cum Deo: & genuit postquam genuit Mathusalam trecentis annis & genuit filios & filias. Et ambulavit cum Deo. Et non apparuit, quia tulit eum Deus.* Opinati sunt aliqui, hunc textum esse superfluum; & quaedam verba redundare, frustra que illa repeti, quibus dicitur, quod ambulaverit cum Deo. Enoch (inquit) sexaginta quinque annorum genuit Mathusalam, ambulavitque cum Deo. demum trecentis annis genuit filios & filias; & ambulavit cum Deo. nec ultra vixit ac paravit, transfudit enim Dominus eum in paradysum. Quæ ratio cur his repetatur: *Ambulavit cum Deo*: num forte eum Deo transfusus in paradysum genuit filios & filias?

Notat hic D. Chrysostr. admirabile mysterium; quod dicit, quod genuit filios & filias, toties dicit quod cum Deo ambulaverit, quodque totis illis, trecentis annis, quibus genuit filios & filias, ambulaverit cum Deo, quatenus intellegas, quod esse coniugatum, habere uxorem procreare filios, & filias, sanctique rebus attendere coniugij, nullo ei fuerit obstaculo, quo minus cum Deo perfectus ambularet. Cum Deo ambulare, phrasî S. Scripturæ præsertim hoc loco, notato.

IV. *Quid sit, in D. Paulo: idem est ac placere, gratificari, cum Deo esse Deo familiarem. Summe metaphoram ex eo ambulare, qui communitur ambulat cum Rege: hoc ipsum ambulare, ut namque manifestat, quod ei placeat, quod eius sit familiaris: iam enim asseruit Spiritus S. quod ipsa discimus experientia? Numquid ambulabunt duo pariter nisi convenerit eis? Non eos congregari videbimus, qui conditione, natura, & voluntate dissentiant. Aduerte ergo ait Scriptura, Enoch inter amicos Dei fuisse summopere familiaritatem, eiusque per omnia convenientem voluntati. Uxorem tamen dixit, at non illud amicum Dei ab eius retraxit familiaritate vel minimum. Genuit Mathusalam primogenitum suum, & in hoc ipso ambulavit cum Deo, id est, Deo placuit, Dei perfectæ voluntatem, & usque fuit sanctificatus. Accrevit ei, filiorum, filiarumque numerus, quos trecentorum annorum ten pote procreavit, sed nec atomum quidem à divino retraxit beneplacito, continuo eum Deo ambulavit, assiduus in oratione, sursum cor eius perpetuo ferebatur, fide viva, spe certa, charitate flagrans, emittens misericordiâ, eaque quæ coniugis erant filiorum curans, nihilominus: *Cum Deo ambulavit*: hoc ipso Deo satisfacibat, nec eum turbabat sollicitudo coniugij: quo minus eum Deo ageret familiaritatis, orationi attentius*

vacaret, cor in Deum sursum tolleret feruentius: Verè igitur (loquitur D. Chrysostr.) non D. CHRYS. alia à nostra natura discerebat amici, caræ & ossequii, ut quique vestrum vestiebatur: *Audiamus & mulieres* (eius sunt hæc verba) *Et discant iusti continentiam, nec putent sapientiam in causa esse, quod quis Deo non placeat: nam idcirco S. Scriptura semel & iterum id significavit dicens: genuit Mathusalam & placuit Deo, & idem in geminis dicens: Et placuit postquam genuit re quis avertitur, virtutis obstaculum esse coniugium: quia si sobrii sumus, neque educatio, neque coniugium, neque simul quid nobis oberit, quo minus placeamus Deo: ecce enim hic eiusdem naturæ est, quæ & nos sumus.*

O quantâ præfulsit Enoch sanctitate? Qualis Dei fuit amicus? quàm perfectè secundum cor Dei factus: ut talis eum Deo ambulavit transfusus ab eo corpore & animâ in paradysum, ab his enim ne vel minimum virum iustum carnale distrahit coniugium. Audiant hoc coniugati. Ne verò putetis hanc in Enoch finite perfectionem, vultus S. pagina progreditur, aliumque enunciat pronepotem suum Noë. Qualis autem fuit vir hic? Iunctus matrimonio. Num Dei virum à Noë completate matrimonij status abstraxit? Non abstractus xit, imo ad pietatem ac ius promovit: *Noë vir vir iustus atque perfectus fuit in generationibus suis, & perfectum Deo ambulavit, & genuit tres filios, Sem, Cham, & Japhet. Fuit Noë vir: vir fortis, &* Gen. 6.9. *numerosus, constans, nec solum vir, sed & iustus.* Magnam habet hoc verbum emphasim: ut enim Evangelista D. Mathæus Iosephi sponsi D. Virginis laudes celebraret, non alio virtutis encomio, quam: *Ioseph vir eius, cum esset iustus.* Noë igitur constans iustus, iusticia præclarus singulari, ac ut dicitur iustus, sed iusticia perfecta laudabilis: *Vir iustus atque perfectus*; talem eum indicat, qui illum descripsit, spiritus veritatis. Qualis igitur erat qui coram Deo, tam iustus tamq; erat perfectus? Numquid Noë eremi cultor, mun anachorita, num deserta petens ut talis evaderet, sicut Baptista? Minime, uxorem habuit: in hoc vixit illo statu, &: *Fuit perfectus in generationibus suis.* Hoc est, in illo statu, in quo tunc vivebant homines, scilicet coniugali in quo totus intenditur animus filijs procreandis, & in hoc ipso Deo placuit & tam completè in omnibus servavit ut per illum Deus reternatit mundo pereunti seminarium: ex quo discas non esse uxorato impossibile colere sanctitatem, operibusque Deo placentibus incessanter incrementum.

anno c. 4.

Matt. 1. 19.

Hieron. Bap. de Lannuz. Tom. II.

VI.
Abraham
multigamus
am-
bulavit
corā Deo
Gen. c. 17.
1.

Descendamus ad Abraham, & ipse sociatus uxori, nec vni sed ex Dei prescripto pluribus, & perpende, quæso, quodcum nec à pietatis, nec à culmine perfectionis, nec à Dei mandatis: (dum illi ait: *Ambula coram me, & esto perfectus*) coniugum retardari importuna multitudo. Hoc- cine, Domine quaris à viro tot vxoribus, filij- que distracto? Vnica me detinet (inquis) vt ne vnicum dicam: *Pater noster*, recollectus, vni- cus mihi filius coctis optatam turbat quietem, vnica me filia perpetuis fatigat. discola vigilijs. Hoc vobis (inquit D. Chrysostom.) imputan- dum à vestra parte non à statu peccatum est: non enim hic impossibilem reddidit, Abraham orationem indefessam, non feruentem adeo charitatem, vt obuius occurreret in vias estuan- te se: peregrinos indagans, non impossibilem tantam Deo obedientiam, vt si ad eius perfectam impletionem, expediret proprium immolari fi- lium, ipse patens carnifex Deo filium immola- set.

VII.
Cur Deus
dicatur
Deus A-
braham,
&c.

Hebr. c.
11. 16.

Eius perfectionis insliterunt vestigijs. Isaac fi- lius; Neposque Jacob, qui tanto mulierum, fi- liorum, nepotumque tumultibus occupatus, no- ctes nouerat integras feruentibus impendere col- loquijs, cum ipso Deo colloctatus. Tam inte- gro hi omnes perfectoque corde Deo seruiunt, vt ipse voluerit, totus orbis cognosceret, illos si- bi amicos esse quam maximos, quosque ipso cœ- lo soloque sibi chariores pluris aestimaret: quo- circa, qui se septemium cœli terræque iactat Do- minum hoc voluit deinceps vocari nomine *Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob*. Vt notat Apo- stolus: *Non confunditur Deus vocari Deus eorum*. Quod si pedem protuleris, occures Iob, Moyse, Aaron, Dauid, Tobia; pluribusque alijs: qui vno te ore docebunt, non statui adscribendum, non etiam tantum matrimonium, sed tuam arguendam esse socoriam, tuæ imputandum negligentie, quo minus in matrimonio Deo placeas, coram Deo vir iustus atque perfectus ambules in generationibus tuis.

VIII.
Opponū-
tur coniu-
gati vir-
ginitibus.

Ad veritatis huius confirmationem, compo- ne, iuxta D. Chrysost. coniugatos & virgines quos nobis S. proponit Scriptura, & patebit, quod licet ex fide Catholica credamus statum virginum & continentium mille nominibus sta- tum præcedere coniugalem, at tamen, quoad ip- sas personas, inuenies, ex statu coniugali plures, non inferioris fuisse sanctitatis & perfectionis, quam illi qui in statu virginali cæteris virtute præcesserunt. In lege pauci fuerunt virgines, at tamen morum probitate excelluerunt. Elias

virgo fuit purissimus, & aperte constat quam in- isto statu fuerit expehitis, & ad orationis stu- dium preparatus, sic vt cum Deo facie ad faciem loqueretur, quandoquidem lingua eius clausa fuerit cœli, indeque ter ignem detraxerit in ter- ram, nec non caro eius adeo in spiritum trans- formata, vt animâ & corpore curru igneo raperetur in paradysum æter. itatis candidatus. Grande miraculum, inuisumque spectaculum. Huius vir- status virginalis duos oppono non inferioris illo sanctitatis in statu coniugali. Primus sit Enoch: Vxoratus fuit, & multa prole fecundus, nihilominus tantis orationis cultor, vt semper cum Deo conuersaretur, carnisque suam ita mortificaret, vt ipse similiter anima & corpore translatus sit vt Elias in paradysum. Aliter fuit Moyses: Quod retentæ magni patrauit Elias (que- rit D. Chrysost.) quod Moyses non patrauerit coniugatus? Si Elias quadragesimum ieiunium vno tractu celebravit, Moyses tres celebrasse legi- tur. Si meruerit Elias vel hemel montem De- Horeb sublimis ascendere, de cœlestibus cum Deo, acturus myste ijs: Moysi frequens hoc ce- rat, sic vt amicus cum amico cum Deo ageret, tantoque lumine coruscabat, vt ad vallem des- cendens, nullus esset oculus, qui ad tantam non caligaret claritatem. Si Elias zelosus legis præ- dicator, eiusdem est Moyses legislator eius & manibus Deus lapideis illam inscripsit tabellam quam erandam. Si Elias de sursum ignem detraxit: mirare Moysen manna, cibum Angelo- rum de supernis impetrauit. Si Elias aquas ad oris sui verbum fecit descendere, habes Moysen coturnicum pluuiam, & de petra gurgites aqua- rum educentem. Si Elias per aera, Moyses per ma- ria inuenit. *Vidisti Eliam nauigare in aere, vidisti Moysen in mari viatorem.*

Et alios quoque binos compara prophetas cet. X. te præcellentes; Hieremiam & Iaiam. Virgo Iaias fuit castissimus Hieremias in matris vtero san- ctificatus, cui Deus ipse mandauit, ne duceret uxorem. Iaias vxorem dedit, Deique præcepto tur- morigerus nuptias celebravit, filium generavit nomine Iasub, vt eius veridica testatur propheta. Perpende num minoris meriti Iaias vxoratus, quam virgo Hieremias. Exaltatus est supra modum cœlestibus à Deo visionibus Hieremias: ac in quo minor Iaias, cui dicere licet: *Vidi Deum minium sedentem super solium excelsum &c.* & ipse Iaias na erat terra &c. de quo D. Chrysostom. Alium, Iaias considera virginem Danielem prophetam, cui Deus in virginitatis præmium, hoc concessit, vt visionum cœlestium haberet intelligentiam, ageret

ageretque cum Angelis: ilico occurrent tibi duo illi à Deo constituti collaterales, Noë & Iob, quem non semel sed secundo pariter illos inter constituit velut inter sibi, maxime familiares, quique non minima apud Deum vigeant auctoritate. Quocirca rem exaggerans ait per Ezechielem dum quosdam vult reprehendere, quod hæret pro eis amici illi sui tres intercederet; laud. quaquam eorum delictis ignosceret: *Si fuerint tres viri isti in medio eius Noë Daniel & Iob, non parcam deliquentibus.* Expendi possit argumentum ex doctrina D. Augustini, quæ exponit probatque D. Thom. 2. Tantum meruit Abraham, Deoque gratus fuit uxorem ducens, quantum D. Ioannes Evangelista, virgo permanens castissimus: non quod æquiparet status virginali conjugalem: ille namque millenis hunc præcurret prærogatiuis, sed ob cordis affectum Abraham; vt D. Thomam subtiliter explicat eius commentator Cardinalis Caietan. ad quem lectorem remittimus studiosum.

§. 8. Agat coniugatus id quod præcipit Apostolus, videatq; quid egerit Noë.

It igitur conclusio, perfectum esse posse, Deoque hoc in statu non parum placere, coniugatum, si consilii obediat Apostoliceis: *Saluabitur per filiorum generationem, si permanserit in fide, & dilectione, & castitate.* Sic ex græco legitur. Verba notate singula. Saluabitur vxoratus per filiorum generationem: hic etenim actus sanctus est & meritorius, si debito hæc modo, cum fide, Dei dilectione & castitate: *Si permanserit in fide, & dilectione & castitate. In castitate,* non peccatum more freena laxando cupiditatibus, solum sensualem intendendo voluptatem, hoc enim, potius adeo peruersum est, vt sicut Angelus Tobie declarauit in tales plenam diabolus arripit peccatam & quia huic tantum libidini studebant illi septem adulescentes, qui successerunt castissima illam puellam Sarain in coniugem assumpserant, & omnes diabolus morte destabili præfecerunt: *In dilectione:* si imper Dei gloriam desiderando, eos ea intentione filios procreando vt sint qui Deo fideles seruiant, in quibus ipse glorificetur, eius cognitio dilateatur, cultusque facer amplifictur: *In fide,* illa credens, quæ fides docet, nempe matrimonium inter septem Ecclesie Sacramenta numerari, à Christo Domino institutum, quo sciam ipse gra-

tiam elargitur. Est autem Sacramentum inuisibile gratiæ signum visibile: quid sacri matrimonii designatur? Vnio Christi cum Ecclesia. Christus Dominus sponsus est ecclesie, Ecclesia diuina Christi sponsa fit autem hæc unio, vt filij caelo generentur, nempe fideles, qui per baptismum generantur, ex confirmatione confirmantur, Eucharistico cibo sustentantur, lacrimaturque poenitentia.

En tibi, o coniugate, qualiter sit in fide viuendum, prudenter attendat, quod nequaquam ex tua imaginatione, sed te Deus huic statui destinariit, vt ipsam Christi referas personam, pie, ferat, callèque tuam diligens vxorem, vt Christus Ecclesiam: *Viri diligite vxores vestras, sicut Christus Ecclesiam.* Qui illam ea dilexit intentione, vt putam mundamque redderet illam vt caput gubernans, sanctis legibus, diuinitque consilijs sollicitus, vt filij eius omni fulgeant sanctitate, filijque Dei esse videantur. Vitam hæc attentò considerates animo, & secundum hæc in illo statu viuetes, eo modo, vt filij magis Dei esse, quam tui viderentur, vt tu tuque filij sic orare possitis: *Pater noster, qui es in caelis.* O vno desponsata, si hæc tibi fide prævaleres, & mente reuolueres sedula, figuram te referre Ecclesie, cuius hæc unica cura studiumque est quæ ratione sponso deseruiat redemptori, tuoque laborates filios pijs admonitionibus, sanctisque legibus enutrire, velut sancta surs mater Ecclesia. Si tu coniugate, vel paruo te tempore semotis familiar negotijs, sicut illis valedicis, quoties liberit, vt amico succurras, tuisque xaces delicijs, sedula impenderes orationi. Si sermones tui in domo de rebus essent sanctis, si diebus singulis vitam prælezeres alicuius sancti, vel Fr. Ludouicum Granatensem. Si sollicitus incumberes, vt filij tui Deo seruiant, peccata confessione eluerent sacramque dignè sumerent Eucharistiam.

Obijcies (inquit D. Chryso.) tempus mihi non sufficit orationi, neque secedere ad angulum solitarius, hoc meo repugnat statui qui religionem non sum professi, nec cucullum indoi. Heu te male fortunatum, audi D. Chryso. *Nequaquam frigida illa verba præferas: Munda nus sum, mulierem habeo, puerorum curam gero, numquid monachus ego sum? Quæ dicitis o homo? ad solus monachos pertinet, vt Deo placeant. For te Redemptor noster solis præcepit Monachis, orationi vacarent, animaque solitudini: Iacob aliorum inuere, in oratione perocstantem. Abraham considera, quam apertas habeat aures, vt voci diuine respondeat, quam vigilis oculos, quibus*

II. Vir Christi vxor Ecclesiam. Qui illam ea dilexit intentione, vt putam mundamque redderet illam vt caput

D. CHRYS. Ho. 22. & 30. in Gen. To. 1.

III. Rationes in contrarium: tu in te fel: tu: ut exemplis

